

AZ ELSŐ ÉV, KISCSOPORT

MIT VIGYÜNK AZ OVIBA?

Az első szülői értekezleten, és/vagy a családlátogatás alkalmával érdemes ezt megbeszélni. A legtöbb oviban, ruhás zsákban, és polcon tartják a ruhákat. Ennek módja eltérő, intézményenként változó.

A ruházat a csoportszobában legyen kényelmes játszóruha, amit WC-használat esetén a gyerek kis segítséggel, vagy önállóan is kezelni tud. A benti cipő, szandál célszerű, ha kényelmes, fogja a pici bokáját.

Udvari ruházat, cipő szintén legyen kényelmes, és az időjárásnak megfelelő. A ruhászsákban praktikus dolog pótruhát, zoknit, alsóneműt tenni 1-2 darabot, „baleset” esetén. Azoknál a gyerekeknél is számítani lehet ilyenre, akik már régen szobatiszták. Ennek oka az új közösség, a rengeteg élmény, egyszerűen hajlamosabbak „eljátszani az időt”. Tartsák szem előtt, az ovi nem divatbemutató. Felesleges a drága, divatos holmi. Mindenképp olyan ruházatot válasszanak, amit nem sajnálnak, ha piszkos, esetleg gyurmás, festékes lesz. A gyermeknek ne az legyen a legnagyobb gondja, hogy vigyázzon a ruhájára.

Intézményenként eltérő, hogy kérnek-e saját ágyneműt, pizsamát. Erről érdemes tájékozódni.

Apró plüss állatot mindenképp tegyünk be a zsákba. Az ismerős barát, az otthont idézi, megkönnyíti majd az elválást a pihenő időben.

Fontos: Mindenbe rajzolják/varrják bele a gyermek jelét. A sok hasonló közt nem fogja a kisgyermek biztonsággal megismerni a saját ruháit. A pedagógusoktól sem várható el, hogy 20 kisgyermek összes holmiját megjegyezze.

BESZOKTATÁS

Szeptemberben új környezetbe kerül gyermeke. Kíváncsian, érdeklődve érkeznek a kicsik az oviba.

A nyári időszakban sok alkalmat lehetett találni az óvodára való készülődésre (látogatás az oviban, az óvó nénik családlátogatása, óvodai felszerelések beszerzése, elkészítése).

Az intézmények ma már nagyon családbarát módon szervezik az első napokat, hetet. Célszerű a munkahelyen erre a pár napra, maximum egy hétre szabadságot tartani. A nyugodt, fokozatos beszoktatásba fektetett energia meghozza a gyümölcsét. Általában az óvodapedagógusok nagy rutinnal rendelkeznek, amivel a gyermekeket fogadják, és megkönnyítik az anyától/családtól való elválást. Az első napon rövidebb, szülővel együtt eltöltött idő után induljanak haza, megbeszélve az óvó nénivel, hogy másnap találkozhatnak, és újra játszanak majd.

Fontos: bizzon a szülő a pedagógus ítélőképességében, s legyen együttműködő. Ha az óvónő úgy látja, hosszabb-rövidebb időre kiküldi a szülőt a teremből. Cél, a gyermek körüli teendőket fokozatosan a pedagógus vehesse át.

Buktatók:

A szülő ragaszkodik jobban a gyermekhez, esetleg nem esik jól a lelkük mélyén, hogy kicsinyük jól érzi magát másokkal az anya/apa nélkül is, talán észre sem veszi a hiányukat.

A gyerek sír, ez természetes, hiszen eddig csak ő volt egyedül, esetleg másod-harmad magával. Itt egy nagyobb létszámú közösségbe került. A szülő úgy érezheti, gyermeke háttérbe szorul. Ez tévedés, valójában az óvodapedagógusnak minden kisgyermek egyformán fontos.

Általában a gyerekek az elváláskor sírdogálnak egy kis ideig. Majd a sok játék, mese, tevékenység feledteti velük az első megszeppenést.

Jellemző még, a szülő megérkezésekor a sírás, hiszen akkor tudatosul a gyermekben újra, hogy az anya/apa nélkül volt.

Néha, érzékenyebb kisgyermek a napirend változását nehezen érti, elbizonytalanodik, ilyenkor sírva fakadhat. Az állandóság egy bizonyos idő után megteremti azonban benne a biztonságérzetet, s ezek a sírdogálások elmúlnak.

PRAKTIKUS ÖTLETEK

Mit tehet a szülő?

- Esténként beszéljessen a gyermekével, milyen jó is lesz az oviban, mi mindent lehet majd ott megint játszani.
- Reggel nyugodtan, nem kapkodással készülődjenek, egy-két korty folyadékot, ételt mindenképpen adjon a kicsinek indulás előtt. Ezzel megelőzhető, hogy esetleg éhség miatt rossz legyen a gyermek komfortérzete.
- Beszéljék meg mikor is érkezik érte (ebéd után, alvás után, uzsonna előtt stb.). Mindig valamilyen napirendi ponthoz és ne órához kösse az érkezés időpontját, mivel a gyermeknek a cselekvés a támpont.
- A megbeszélte időben érkezzen, lehetőleg ne készen, mert ezzel csalódást okoz, bizonytalanságot válthat ki. Inkább későbbi időpontot mondjon, mint megalkuvásként kiharcolt korábbi időpontot, amit nem tud betartani. (az úgynevezett kegyes hazugság sokat árthat!)
- Délutáni érkezéskor lehetőleg csak pár szóval érdeklődjön a pedagógusnál, gyermeke aznapi élményeiről. Egyrészt, mert a pedagógusnak a többi gyerekre kell figyelnie, nem célszerű hosszú ideig elvonni a gyermekcsoporttól, másrészt, ettől az időtől kezdve a gyermeknek azt kell éreznie, az anyu/apu most már csak az övé, csak őrá figyel. A délutáni, esti időszakban keressék az alkalmat a napi élmények felelevenítésére: Mit evett? Kivel játszott? Mit

énekeltek, melyik mesét mondta az óvó néni a pihenés előtt?. Este ismét együtt készüljenek a másnapi óvodába indulásra (ruha, alvós játék kiválasztása stb.)

Mire számíthat a szülő?

A környezet változása, a nagyobb közösség kellemetlenségeket is okozhat. Az egyik, a gyermek betegségei. Amíg meg nem szokja a közösséget, sajnos a legtöbb kisgyermek gyakrabban betegszik meg. Fontos, hogy csak teljesen meggyógyult, egészséges kisgyermek térjen vissza a közösségbe. Ha csak épphogy kilábalt a lázból, és máris bent van az oviban, nagyobb a valószínűsége az újbóli, többszöri betegségnek.

Másik kellemetlen „tünet” a fejlettségi szintben való visszalépés. Leggyakrabban a szobatisztaság átmenetileg kétségessé válik, gyermek újra bepisil. Ez természetes reakció a gyermek részéről, ezzel jelzi a család, az anya hiányát. Türelemmel, az óvó nénikkel, dajkákkal való bizalmas viszony kialakulásával ez a kellemetlen tünet megszűnik.

A KISC SOPORTOS ÓVODÁS

A kiscsoport életkori összetétele a 3-4 éves korosztály. Elsősorban a szocializáció terén történik nagy változás a kicsik életében. Bekerülnek egy nagy létszámú közösségbe. Bár sok játék és eszköz áll rendelkezésre, a vita elkerülhetetlen. A legnehezebb megtanulni a mással való kapcsolat kialakítása, a megosztás, a lemondani tudás képességének elsajátítása. Ebben elsősorban az óvodapedagógus a kulcsfontosságú. Jó gyakorlattal, szép szóval, motivációval képes elérni az egyes kisgyermeknél a békés megosztást. Természetesen elkerülhetetlen a veszekedés, vita. Akik egynél több gyermeket nevelnek a családban, azok nagyon jól ismerik ezt, és tudják lehetetlen mindig mindenben a békés megegyezés. A vita tehát természetes velejárója ennek a folyamatban. A lényeg az,

hogyan kezelik a gyerekek ezt a konfliktust. Az első év kezdetén mindenképpen a pedagógus személyes példamutatásán, és konfliktuskezelő módszerén múlik ennek sikere. A követendő pedagógiai megoldás a megmagyarázó, békésen megegyező viselkedésmintát preferálja.

PRAKTIKUS ÖTLETEK

Mit tehet a szülő?

Naponta beszéljessenek gyermekeikkel, mi is történt az oviban. Ha veszekedésről, vitáról számol be a gyermek, kérdezzük meg ki, mit tett. Ő miért tette/mondta azt. Jelezzük felé, hogy helyesen/helytelenül viselkedett-e. Magyarázzuk meg, mit kellett volna tennie. Erősítsük benne a bizalmat óvónői iránt, tudatosítsuk benne, hogy sérelem esetén szóljon az óvó néninek.

Fontos: Soha ne biztassák otthon gyermeküket az agresszív viselkedésre (sem szóbeli, sem pedig tettleges), mivel ez az intézményes nevelés módszerein belül elutasítást vált ki.

A kiscsoportban kiemelt terület a gondozás, önkiszolgálás.

Az év elején különböző fejlettségű, jártasságú gyerekek kerülnek egy közösségbe. Az óvodapedagógusok elsődleges feladata a gyerekek egyéni képességeinek megismerése. Más praktikus ügyességgel érkeznek a bölcsődéből a gyerekek és más szinten állnak az otthonról jövők. Megint különbség van az úgynevezett „egyke”, és a testvér gyerekek közt. Nincs két egyformán ügyes gyermek. A cél, hogy önmagukhoz képest minél nagyobb önállóságot, szokás-szabályrendszert sajátítsanak el. Nagy segítség ebben a következetes pedagógusi viselkedés minta. Az óvodában, amit az egyik nap nem szabad, azt a másik napon sem szabad. Ez adja a gyermeknek a legnagyobb biztonságot. Az önállóságot az öltözés, a WC-, és mosdóhasználat, étkezés, rendrakás terén fokozatosan és folyamatosan alakítják ki az óvónők. Nagyon hamar

megismerik, melyik gyermek mit tud és mire képes. Erre építve egyéni, differenciált bánásmóddal fejlesztik a gyerekeket. Különböző helyzetekben, dicsérettel motiválva érik el a gyermekeknél, az önálló tevékenykedést.

Év végére:

Tudnak nadrágot, pulóvert, cipőt húzni, zippzározni. Segítséggel összehajtják a ruháikat. Jelzik, ha fáznak, melegük van. Önállóan viszik a tányérjukat, poharukat, széküket, evőeszközüket, megterítenek maguknak. Kanállal segítség nélkül, tisztán étkeznek, isznak. Meg tudják mondani, melyik ételből kérnek sokat vagy keveset.

A WC-t önállóan, igény szerint használják, kezüket alaposan körbemossák, segítséggel szárazra törlik. Segítséggel fogat mosnak, tisztálkodó eszközeiket segítséggel tisztán tartják.

A környezetük rendjét irányítással, segítséggel helyreállítják (játékelrakódás).

PRAKTIKUS ÖTLETEK

Mit tehet a szülő?

Otthon is legyen a gyermeknek önálló feladata. (játék elrakás, szennyes ruha kirakása)

Amit már tud az oviban, azt kérjék/engedjék, hogy otthon is végezze el.

Ebben az életkorban a tanulás játékba ágyazott ismeretszerzés. Az óvodában töltött napok minden perce tanulási folyamat a gyermek életében, hiszen az eddig leírtak mind megkövetelik a gyermektől a tanulást.

Klasszikus értelemben nem tanulnak a gyermekek, de az óvodapedagógus, alkalmazkodva a gyermekek fejlettségéhez, a játék szituációkhoz, olyan játékos helyzeteket teremt, mely során újabb és újabb élmények nyomán bővíthet a kisgyermek ismerete.

Alapvető tevékenységek a játékhelyzeteken belül a mese-vers, ének-zene, ábrázolás, külső világ tevékeny megismerése (matematikai, környezetismereti tartalmak), vizuális nevelés, testnevelés. A **gyerekek számára mindez kötetlen**, érdeklődésétől függő. Sikere az óvodapedagógus motiváló készségén, a gyerekek érdeklődési aktivitásának múlik. Egyszerű mondókák, mesék, versek, énekek megismerése mozgással kísérve, bábbal, képekkel kísérve történik. A külső világ megismerésére a csoportszoba és az udvari játékok mind alkalmasak. Megismerik a színeket, számlálnak 3-as, 4 –es számkörben, megfigyelik az állatokat, élőlényeket, saját testrészeit. A mozgásigény kielégítése minden életkorban fontos. A kiscsoportban elsősorban a természetes mozgásformák minél összerendezettebb kivitelezésére törekszünk (csúszások, mászások, járások, futások).

PRAKTIKUS ÖTLETEK

Mit tehet a szülő?

Beszélgessenek minél többet a gyermekkel. A vásárlásban, házimunkában, egy-egy utazásban, közös játékban, mesekönyv nézegetésben rengeteg lehetőség rejlik. Megismeri a különböző tárgyak, cselekedetek, munkások neveit. Számlálhat, különböző és azonos dolgokra felhívható a figyelme.

Fontos: az élő beszéd, a személyes kommunikáció! Ha felelős szülőként viselkedve, időben szeretnék megalapozni gyermekeik tanulási képességét, azt az anyanyelvi neveléssel kell kezdeni. Ehhez elengedhetetlen a minél több személyes, „élőbeszéd”. A TV, DVD és egyéb elektronikai eszközök hallgatása heti 1 óránál nagyobb időtartamban már káros!

Helyette a közös játék, a mesekönyv nézegetése, beszélgetés, kirándulás, séta hatékonyabb fejlesztőeszköz, s minden szülő feladata.

KAPCSOLAT AZ ÓVODÁVAL

Minden intézmény törekszik a szülőkkel, családokkal való harmonikus kapcsolat kialakítására.

Első lépése volt az első szülői értekezlet, a családlátogatás.

- A tanév folyamán szeptember- május közt- általában 2-3 alkalommal van „Szülői Értekezlet”. Ennek a fórumnak a célja a közösséget érintő kérdések megvitatása. Kerülendő gyermekekről egyénenként történő tájékoztatás, a személyiség jogok védelme érdekében.

- Erre a szintén tanévenként 2 alkalommal megtartott „Fogadó óra” alkalmas. Itt csak az érintett gyermek szüleivel történik személyes beszélgetés. Itt van mód tájékozódni a gyermek fejlődéséről. Érdemes fontolóra venni a pedagógusok segítő tanácsait. Mivel ők az első szakemberek, akik a gyermekkel találkoznak, igen jó érzékkel meg tudják állapítani, ha kicsi valamiben, lassabban, vagy eltérő módon fejlődik kortársainál. Segítségnyújtás lehetőségeit a kerületi Nevelési Tanácsadó és/vagy a szakértői Bizottságok szakemberei tudnak nyújtani. Érdemes mielőbb igénybe venni a segítséget. A korai, célzott fejlesztés sokkal hatékonyabb, mint az iskolai életkorban megkezdett „korrepetálások”

- Ma már általános gyakorlat, hogy az intézmények internetes elérhetőséget, honlapot működtetnek. Itt is minden közérdekű információ, és program megtekinthető.

- Sok óvoda szervez családi programokat, kirándulásokat. Ezek mindenképpen jó alkalmak az intézményes és a családi nevelés összhangjának megteremtésére, egymás megismerésére.

- A szülői segítségnyújtás elengedhetetlen az intézmények számára. Elmondható, hogy az a közoktatási intézmény, ahol a szülők segítenek a környezet alakításában, szépítésében, sikeresebben működnek.